

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING
VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED
EN
VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, WETENSCHAP, INNOVATIE EN SPORT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Evaluatie EFSI in Vlaanderen

Voorliggende Mededeling evalueert 3 jaar EFSI in Vlaanderen (juni 2015- juni 2018) met het oog op de onderhandelingen over InvestEU in het kader van het Meerjarig Financieel Kader 2021-2027.

1. Inleiding

a) EFSI 1.0 (2015-2017)

EFSI maakt onderdeel uit van het *Investeringsplan voor Europa*, het plan-Juncker. Dat plan is in november 2014 van start gegaan om de neerwaartse trend van een laag investeringsniveau om te buigen en Europa op het pad naar economisch herstel te zetten. Het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI) verleent EU-garanties om particuliere investeerders aan te trekken. De Commissie werkt hiervoor samen met haar strategische partner, de EIB-groep (die de Europese Investeringsbank (EIB) en het Europees Investeringsfonds (EIF) omvat).

EFSI is gericht op strategische investeringsprojecten en de financiering van innovatieve starters en KMO's. Het gaat om een financierings- en garantiefonds en geen subsidiefonds, waarbij het bovendien de bedoeling is om private investeringen te stimuleren. De Commissie argumenteerde dat overheidsgelden schaars zijn, maar dat bij financiële instellingen en op bankrekeningen van particulieren en ondernemingen genoeg liquide middelen beschikbaar zijn. De uitdaging bestond erin de vicieuze cirkel (gebrek aan vertrouwen, dus weinig investeringen) te doorbreken. Het investeringsplan voorziet in mobilisering van publieke en particuliere financieringsbronnen, waarbij elke euro overheidsgeld nieuwe particuliere investeringen moet genereren.

EFSI werd opgericht in samenwerking met de Europese Investeringsbank Groep. De oorspronkelijke garantie (EFSI 1.0) bestond uit 21 miljard euro (16 miljard euro van de EU en 5 miljard euro van de EIB). De vermenigvuldigingsfactor van het fonds werd op 15 geraamd. Elke euro overheidsgeld in het fonds moet met andere woorden 15 euro aan investeringen genereren. Zo werd eind 2014 verwacht dat dit tegen eind 2017 315 miljard euro aan investeringen in de EU zou betekenen.

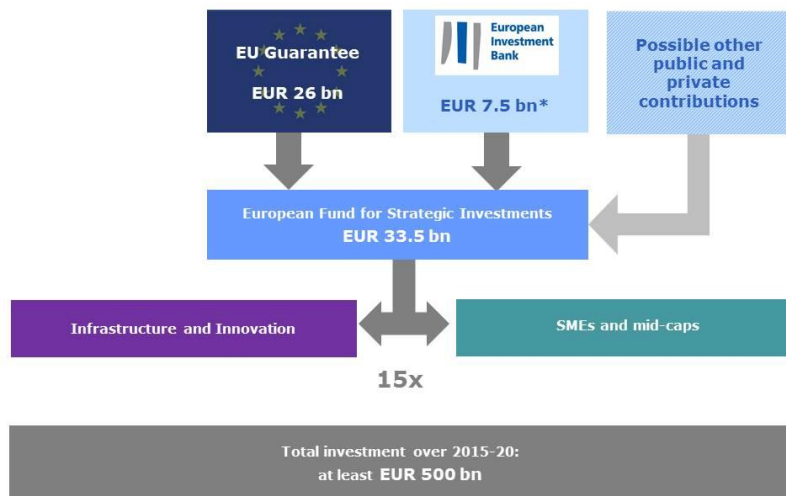
EFSI 1.0 (2015-2017)

EFSI	Risicodraagkracht	Vermenigvuldigingsfactor (gemiddeld)	Investerings in de reële economie
Langetermijninvesteringen	16 miljard	15	240 miljard
Kmo's en midcapbedrijven	5 miljard		75 miljard
Totaal	21 miljard		315 miljard

b) EFSI 2.0 (2015-2020)

Eind 2017 besliste de Europese wetgever om EFSI uit te breiden en de investeringsdoelstelling te verruimen tot 500 miljard euro tegen eind 2020. De EFSI 2.0-verordening is op 30 december 2017 in werking getreden en bracht volgende wijzigingen:

- Langere financieringsperiode (tot 2020 ipv 2017)
- Hogere investeringsdoelstelling (500 miljard ipv 315 miljard). Daarbij werd 275 miljoen EUR Connecting Europe Facility-middelen herbestemd naar EFSI 2.0.
- Grotere transparantie in beslissingen van het investeringscomité
- Strengere definitie van additionaliteit
- Grotere nadruk op duurzame projecten (met o.a. duurzame landbouw, visserij en aquacultuur als nieuwe sectoren. Minstens 40% van de EIB projecten moet bijdragen aan klimaatdoelstellingen)
- Grotere steun voor kleine ondernemingen

*Pending final approval

De visienota van de Vlaamse Regering op de toekomst van de Europese Unie (23 december 2016) stelt dat EFSI meer moet focussen op het bevorderen van risicovolle investeringen met thematische heroriëntering naar het bevorderen van energie- transport- en digitale grensoverschrijdende infrastructuur in Europa.

Naar aanleiding van de verlenging van EFSI 1.0 naar EFSI 2.0, verdedigde Vlaanderen destijds volgende posities:

- EFSI moet meer opschuiven naar (semi)kapitaal-instrumenten of grotere investeringsprojecten
- De additionaliteit¹ van EFSI moet worden versterkt en beter bewaakt. De invulling van additionaliteit kan verschillen per regio/deelstaat binnen Europa afhankelijk van de specifieke financieringsnoden voor elke regio onderling. De Vlaamse Regering wil de regiospecificiteit graag scherper gesteld zien.
- De grootste focus van EFSI moet komen te liggen op het bevorderen van grensoverschrijdende energie-infrastructuur en energie-efficiëntie.
- Voor de uitbreiding van de EU-garantie werd 275² miljoen EUR CEF-middelen herbestemd die oorspronkelijk bestemd waren voor financiële instrumenten. Vlaanderen vond dit niet problematisch als hiermee ongebruikte CEF-middelen zouden gebruikt worden en als deze herbestemde middelen in de richting van transportprojecten zouden gaan.
- Vlaanderen steunt een grotere focus op grensoverschrijdende vervoers-, energie- en digitale projecten
- Landbouw, visserij en aquacultuur werden als bijkomende sectoren voor EFSI-steun opgenomen. Dit strookte niet met de vraag van de VR om EFSI te focussen.

De uiteindelijke EFSI2.0 onderhandelingen leverden een eindresultaat op dat tegemoet kwam aan een aantal belangrijke Vlaamse bekommernissen.

c) Welke type projecten?

Volgende types projecten komen in aanmerking voor EFSI-financiering:

- Infrastructuur en innovatie³
 - Strategische infrastructuur (digitaal, transport, energie)
 - Onderwijs, onderzoek, ontwikkeling en innovatie
 - Hernieuwbare energie en energie-efficiëntie
- KMO's (tot 250 werknemers) en midcapbedrijven (tot 3.000 werknemers)⁴

EFSI werkt vraaggestuurd en biedt steun aan projecten overall in de EU, inclusief grensoverschrijdende projecten. Er zijn geen geografische of sectoriële quota's; projecten worden beoordeeld op individuele basis.

d) Hoe zet Vlaanderen in op EFSI?

De Vlaamse Regering bepaalde in mei 2015 zes prioritaire domeinen voor EFSI⁵:

- Infrastructuur en mobiliteit
- Energie-efficiëntie en hernieuwbare energie
- Scholen
- Sociale huisvesting
- Welzijns- en zorgsector
- KMO-financiering, onderzoek en ontwikkeling

¹ Additionaliteit houdt in dat het project zonder EU-financiering geen of onvoldoende financiering zou kunnen bekomen via de private marktpartijen. Zo zou EFSI niet in concurrentie mogen treden met het financieringsaanbod van private marktpartijen.

² De Commissie stelde oorspronkelijk voor om 500 miljoen EURO vanuit CEF te herbestemmen.

³ voornamelijk langetermijnfinancieringen; beheerd door de Europese Investeringsbank (EIB)

⁴ voornamelijk kapitaalparticipaties en private risicokapitaalfondsen, alsook tegengaranties voor financieringsprogramma's van banken beheerd door het Europees Investeringsfonds (EIF)

⁵ Zie <https://www.geertbourgeois.be/nieuws/regering-legt-zes-prioritaire-werven-vast-in-het-kader-van-het-europees-fonds-voor>

Voorts duidde de Vlaamse Regering op 17 juli 2015 (VR2015 1707 MED.0395) PMV aan als centraal aanspreekpunt voor EFSI in Vlaanderen. PMV zorgt via haar eigen website en andere kanalen voor een bekendmaking van het bestaan en de werking van EFSI. PMV heeft bijgedragen tot de bekendheid van EFSI in Vlaanderen, alsook tot het promoten van concrete investeringsvoorstellen zowel uit de private sector als uit de publieke sector bij EFSI.

PMV heeft zich ook ingezet om via investeringsplatformen of –initiatieven met EIB of EIF, EFSI middelen naar Vlaanderen aan te trekken. In een investeringsplatform of –initiatief wordt de expertise van PMV als voornaamste publieke investeringsagent in het regionale economische weefsel, versterkt met financiële middelen en ervaring op Europees niveau vanuit EFSI. Een concreet resultaat van deze inspanningen zijn de verschillende garantieschema's tussen PMV en EIF (zie Sectie 2 verder) die ten goede komen aan Vlaamse KMOs en groeibedrijven. Verder is PMV in rechtstreeks overleg met EIB om een investeringsplatform op te zetten voor additionele bedrijfsfinanciering met EFSI steun alsook met EIF om de activiteiten van business angels te versterken.

De Vlaamse Regering besliste in dezelfde nota van 17 juli 2015 (VR2015 1707 MED.0395) om een EFSI-stuurgroep op te richten met de Minister-President, de vice-Minister-Presidenten en de functioneel bevoegde ministers. De stuurgroep staat in voor de coördinatie van de zes werven en de contacten met de Europese Investeringsbank. De werven worden geïnitieerd door de inhoudelijk bevoegde minister, in samenspraak met de minister bevoegd voor overheidsinstrumentarium waar van toepassing en in samenwerking met de minister bevoegd voor financiën en begroting voor wat betreft de financiering en de ESR-implicaties.

Op 24 juni 2016 maakte de Vlaamse Regering een evaluatie van een jaar EFSI (VR2016 2406 MED.0253). De Mededeling geeft een overzicht van het toenmalige aanbod in Vlaanderen via kaderprogramma's bij 4 grootbanken, het aanbod via het Participatiefonds Vlaanderen en de individuele deals gepubliceerd op de EFSI website.

Wat consultatie van Vlaamse belanghebbenden betreft, vormen volgende initiatieven de meest in het oog springende:

- Op 14 september 2015 organiseerden de Minister-President en de bevoegde vicevoorzitter van de Europese Investeringsbank, de heer Pim Van Ballekom, een studiedag voor Vlaamse stakeholders in het Vlaams parlement over EFSI en het EIB-aanbod.
- Op 10 mei 2016 beraadslaagde een werkgroep waarin ook de banken en enkele werkgeversorganisaties zetelden omtrent mogelijke knelpunten bij de toegang tot EFSI-middelen.
- Op 28 september 2017 organiseerde VLEVA een lunchtalk voor Vlaamse belanghebbenden over EFSI 2.0.
- In de zomer 2018 werden Vlaamse belanghebbenden geconsulteerd over de nieuwe InvestEU-voorstellen.

2. EFSI middelen aangewend in Vlaanderen

a) EFSI via de Europese Investeringsbank (EIB)

De volgende EFSI investeringen door EIB in bedrijfsonderzoek en –ontwikkeling (O&O) hebben een impact op Vlaanderen:

- Een lening aan het Europese O&O programma van ArcelorMittal voor 350 miljoen euro. Indirect wordt hiermee de vestiging van dit bedrijf te Gent ondersteund.
- Een lening aan het Europese O&O programma van Technicolor voor 90 miljoen euro, waarmee indirect de vestiging van dit bedrijf te Edegem wordt ondersteund.
- Een lening aan het O&O programma van Materialise, een 3D printing bedrijf uit Leuven.

De totale omvang van deze drie EFSI O&O kredieten in Vlaanderen wordt ingeschat op ca. 80 miljoen euro.

EIB heeft via EFSI kredieten geïnvesteerd in drie off-shore windparken voor de Vlaamse kust nl. het Nobelwind Offshore windpark (2015), het Rentel Offshore windpark (2016), en het Norther Offshore windpark (2016) voor de respectieve bedragen van 100 miljoen euro, 250 miljoen euro en 219 miljoen euro. Met inbegrip van de door EIB reeds goedgekeurde maar nog niet bekendgemaakte kredieten voor Belgische off-shore windparken, wordt het totaal aan EFSI middelen voor Belgische off-shore windparken ingeschat op 1 miljard euro. Van dit bedrag komt naar inschatting ca. 340 miljoen euro direct ten goede aan de Vlaamse economie, terwijl ca. 580 miljoen euro buiten België wordt besteed.⁶ De ondersteuning door EIB van Belgische off-shore projecten heeft bijgedragen tot de financiële stabiliteit en geloofwaardigheid van deze projecten. Deze projecten werden ontwikkeld door lokale (op een internationale schaal minder bekende) projectontwikkelaars zoals Parkwind en Otary. Na oplevering van de meeste van deze projecten, d.i. als de meest risicovolle periode is doorlopen, is EIB uit deze projecten gestapt ten voordele van lokale en internationale kredietverschaffers.

Verder heeft EIB geïnvesteerd in België via een aantal projecten of bedrijven die de toegekende EFSI middelen zullen inzetten in meerdere landen. Dit betreft een aantal infrastructuur-, hernieuwbare energie-, en brownfield gebieds(her)ontwikkelingsfondsen die België binnen hun geografische investeringsstrategie rekenen, maar ook een lening aan het verhuurbedrijf Boels dat actief is in Nederland en België. Voor zover bekendgemaakt betreffen deze meerlandige projecten⁷ een totaal van 642 miljoen euro aan EFSI investeringen. Voor een volledig overzicht van de meerlandige projecten relevant voor België, verwijzen we naar Tabel 1 in de volgende sectie. Naar inschatting 50 miljoen euro van deze 642 miljoen euro aan meerlandige projecten zal naar Vlaanderen vloeien⁸.

⁶ Gebaseerd op “The socio-economic impact of the offshore wind industry in Belgium”, studie door Climact in opdracht van het Belgisch Offshore Platform, Maart 2017

⁷ Met uitzondering van de bovenvernoemde O&O kredieten voor ArcelorMittal en Technicolor

⁸ Analyse door PMV rekening houdend met de geografische spreiding van de toegekende leningen alsook de investeringshistoriek en typische geografische spreiding voor de meerlandige infrastructuur-, hernieuwbare energie-, en brownfield gebieds(her)ontwikkelingsfondsen.

b) EFSI via het Europese Investeringsfonds (EIF)

Het EIF heeft de volgende overeenkomsten afgesloten met volgende banken of financiële instellingen, die deels of uitsluitend ten goede komen aan bedrijven in Vlaanderen:

- met KBC, voor een portfolio van 200 miljoen euro aan leningen aan innovatieve KMOs en mid-cap bedrijven
- met Belfius, voor een portfolio van 85 miljoen euro aan KMO leningen, alsook voor een portfolio van 20 miljoen euro aan leningen aan innovatieve KMOs en mid-cap bedrijven
- met PMV, voor een portfolio van 81 miljoen KMO leningen, alsook voor een portfolio van 25 miljoen euro aan innovatieve KMOs en mid-cap bedrijven
- met ING, voor een portfolio van 25 miljoen euro aan leningen aan innovatieve KMOs en mid-cap bedrijven
- met PMV, voor een portfolio van 15 miljoen leningen aan KMOs die actief zijn in de culturele en creatieve sector

Voor deze garantie-overeenkomsten heeft het EIF een totaal van 150 miljoen euro middelen opzij gezet. Deze middelen maken het mogelijk dat via banken of financiële instellingen in ons land een totaal van 451 miljoen aan leningen toekenbaar zijn aan KMO's in Vlaanderen. Vlaanderen heeft enkel volledige inzage in het succes van deze garantieschema's voor zover deze via PMV verlopen; dankzij de steun van EFSI heeft PMV reeds 556 KMOs kunnen ondersteunen met 50 miljoen euro toegekende leningen (status eind juni 2018). Wat betreft de overige garantie-overeenkomsten met deze banken kunnen we vaststellen dat de programma's voor innovatieve KMOs en mid-cap bedrijven niet ten volle worden benut; initieel hadden Belfius en ING garantie-overeenkomsten voor portefeuilles van 100 miljoen euro. Vandaag zijn deze gereduceerd nl. voor ING tot een portfolio van 25 miljoen euro, en voor Belfius tot een portfolio van 20 miljoen euro.

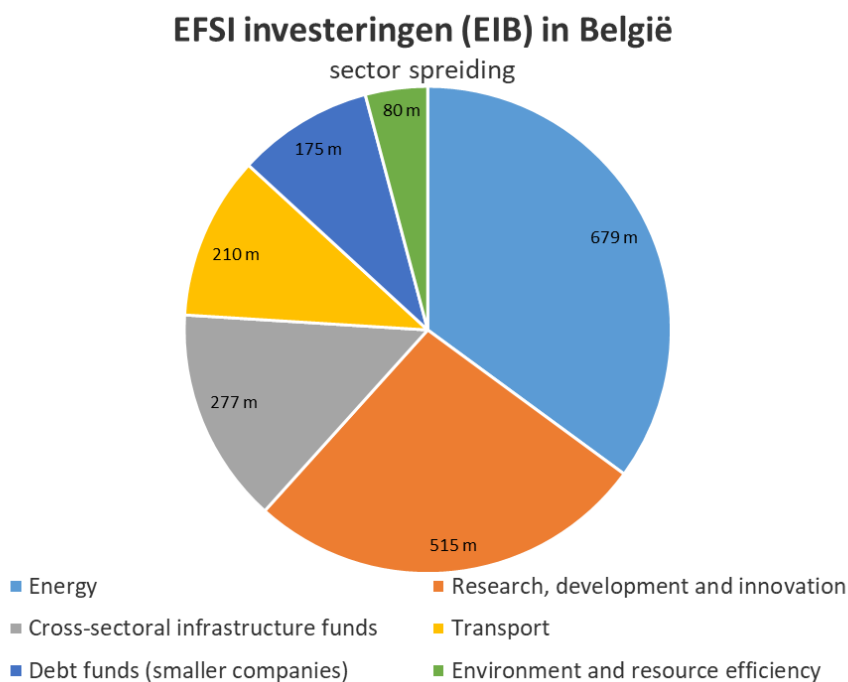
Daarnaast heeft EIF ook in twee risicokapitaalinitiatieven geïnvesteerd, via:

- een fondsinvestering in het V-bio Ventures fonds (2015)
- een investering in het CD3 III Centre for Drug Design and Discovery (2016).

De gezamenlijke investering van EIF in deze structuren wordt ingeschat op 60 miljoen euro. Het V-bio Ventures fonds investeerde mee dankzij de EFSI steun via EIF in innovatieve ondernemingen zoals Confo Therapeutics NV (Geel), actief in het domein van kankerbestrijding, alsook Apha.Bio (Gent) dat zich toelegt op nieuwe generatie biologische bestrijdingsmiddelen.

3. Vergelijking EFSI in Vlaanderen met België en met de overige EU lidstaten

Figuur 1 geeft de sectorspreiding van de EFSI investeringen door EIB in België weer. De EFSI ondersteuning van de off-shore windparken voor de Vlaamse kust bepalen in grote mate de inspanningen in de energie sector. De inspanningen in het domein van onderzoek, ontwikkeling en innovatie omvatten de reeds bovenvernoemde steun aan bedrijven gevestigd in Vlaanderen. Verder heeft EIB geïnvesteerd in een aantal infrastructuur-, hernieuwbare energie-, en brownfield gebieds(her)ontwikkelingsfondsen die Vlaanderen en België binnen hun geografische investeringsstrategie rekenen.

Figuur 1: Sector spreiding van EFSI investeringen in België, inclusief meerlandige projecten die mogelijks gerealiseerd worden binnen België. Bron: EIB, status 31/08/2018, uitsluitend rekening houdend met bekendgemaakte investeringsbedragen.

Een totaaloverzicht van de EFSI investeringen door EIB in België is terug te vinden in Tabel 1. Indien we uitgaan van de bekendgemaakte bedragen, is een bedrag van 1,9 miljard euro aan EFSI investeringen toegekend door EIB aan projecten in België, inclusief 1,1 miljard euro⁹ aan meerlandige projecten die België tot hun investeringsdomein rekenen. Een bedrag van 820 miljoen euro van de 1,9 miljard euro investeringen betreft EFSI middelen die aan exclusief Belgische projecten of bedrijven zijn toegekend. Dit bedrag omvat onder andere de 569 miljoen aan bekendgemaakte kredieten voor off-shore windprojecten zoals in de vorige sectie vermeld. Het gedeelte van de 1,1 miljard euro aan meerlandige projecten dat aan België wordt toegekend, is niet expliciet gepubliceerd door EIB. Een totaal van de meerlandige projecten in de EU door EFSI ondersteund, is verder vermeld onder Tabel 2.

⁹ Met inbegrip van de Arcelor en Technicolor O&O kredieten.

Tabel 1: Overzicht van EFSI investeringen¹⁰ door EIB in België. Voor meerlandige projecten wordt het totaalbedrag over alle betrokken landen vermeld. Bron: EIB, status 31/08/2018.

Signed agreements	Country	EFSI financing	Total investment related to EFSI	Approval date
Capenergie 3 Fund	Belgium; France; Germany; Ireland; Italy; Sweden	45 m (1st tranche)	1466 m	21/07/2015
Nobelwind Offshore Wind	Belgium	100 m	542 m	22/09/2015
Ginkgo Fund II	Belgium; France	30 m	195 m	17/11/2015
QUAERO European Infrastructure Fund	Belgium; Finland; France; Germany; Lithuania; Spain; United Kingdom	40 m	1301 m	10/03/2016
Susi Renewable Energy Fund II	Belgium; Finland; France; Germany; Poland; Portugal	65 m	1085 m	10/03/2016
Rentel Offshore Wind	Belgium	250 m	1093 m	12/04/2016
Infracapital Greenfield Infrastructure Fund	Belgium; Finland; Germany; Italy; Poland; Slovakia; Sweden; United Kingdom	118 m (1st tranche)	8895 m	19/05/2016
Norther Offshore Wind	Belgium	219 m	1066 m	23/09/2016
Technicolor RDI	Belgium; France; United Kingdom	90 m	179 m	15/11/2016
Arcelormittal European R&D Programme	Belgium; Czech Republic; France; Luxembourg; Poland; Romania; Spain	350 m	1248 m	13/12/2016
Brownfields 3	Belgium; France; Luxembourg; Poland; Spain	40 m	367 m	19/09/2017
DIF Core Infrastructure Fund I	Austria; Belgium; Finland; France; Germany; Ireland; The Netherlands; Spain	59 m	Not disclosed	19/09/2017
3D Printing Technology	Belgium	35 m	85 m	03/11/2017
Approved agreements				
Sonaca R&D Programme	Belgium	40 m	92 m	12/10/2016
Good Life Brownfield and Housing Funds	Belgium; France; Poland	20 m	292 m	18/07/2017
Tram de Liège	Belgium	210 m	528 m	18/07/2017
Boels Construction Equipment	Belgium; The Netherlands	50 m	100 m	07/05/2018
Smart LED Road Lighting Wallonia	Belgium	Not disclosed	Not disclosed	15/05/2018
Northwester 2	Belgium	Not disclosed	Not disclosed	12/06/2018
Ardian Private Debt Fund	Belgium; France; Germany; Italy; Luxembourg; The Netherlands; United Kingdom	100 m	1500 m	17/07/2018
Energy Project	Belgium	Not disclosed	Not disclosed	17/07/2018
Tikehau Direct Lending	Belgium; France; Italy; Luxembourg; The Netherlands; Spain; United Kingdom	75 m	720 m	17/07/2018

¹⁰ De bedragen vermeld onder *Ondertekende overeenkomsten* ("Signed agreements") betreffen bedragen contractueel afgesproken tussen EIB en het desbetreffende EFSI project. De bedragen onder *Goedgekeurde overeenkomsten* ("Approved agreements") betreffen bedragen goedgekeurd door de Raad van Bestuur van EIB.

De EIF-gerelateerde activiteiten van EIF in België¹¹ betreffen deze voor Vlaanderen (beschreven in Sectie 2), met daaraan toe te voegen:

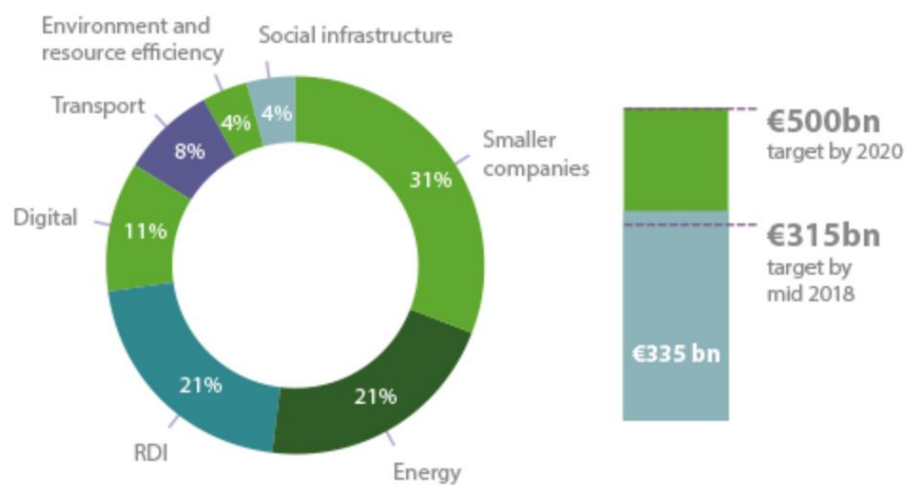
- verscheidene overeenkomsten voor tegengaranties tussen EIF en Sowalfin, voor een geaggregeerd portfolio van 41 miljoen euro aan leningen aan innovatieve KMOs en mid-cap bedrijven, alsook voor een portfolio van 150 miljoen euro aan KMO leningen
- een garantieovereenkomst tussen EIF en Start S.A., voor een portfolio van 10 miljoen euro aan leningen aan KMOs die actief zijn in de culturele en creatieve sector.

Voor deze overeenkomsten heeft het EIF een totaal van 30 miljoen euro middelen gereserveerd.

De Europese Commissie heeft recent een stand van zaken verspreid omtrent EFSI op datum van eind juli 2018. Hieruit blijkt dat, over het geheel van de EU gezien,

- op basis van de huidige EFSI stand van zaken, er 335 miljard euro aan investeringen worden gekatalyseerd door EFSI
- naar inschatting ca. 700,000 KMOs genieten van EFSI steun.

De sectorspreiding van de EFSI middelen in de EU wordt in Figuur 1 hieronder weergegeven.

Figuur 2: Sector spreiding EFSI investeringen in de EU, Bron: Europese Commissie, status 31/07/2018.

De EFSI inspanningen door EIB en EIF tezamen in België bedragen 1,9 miljard euro¹². Hiermee komt België op de twaalfde plaats in de rangschikking van de EU landen, in termen van de ingeschatte middelen die EFSI katalyseert versus het BNP per desbetreffend land. De rangschikking der EU landen volgens dit criterium wordt weergegeven in Tabel 2. De 5,9 miljard aan meerlandige operaties die opgenomen zijn in de rapportering van de Commissie betreft EFSI middelen die op het ogenblik van rapportering niet toekenbaar zijn aan één van de EU-landen.

Tabel 3 geeft de EU-landen rangschikking met als criterium toegekende EFSI middelen per BNP. België bevindt zich hierin op de 15de plaats.

¹¹ Bron: EIF, status garanties en kapitaal overeenkomsten op 31/07/2018.

¹² Bron: ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan-europe-juncker-plan/investment-plan-results_en

Tabel 2: Rankschikking EFSI middelen per land volgens de middelen die EFSI katalyseert per BNP van dat desbetreffende land. Bron: Europese Commissie, status 31/07/2018

	Country	EFSI financing approved by the EIB Group (euro million)	Set to trigger investment of (euro million)
1	Greece	2 674	10 611
2	Estonia	165	1 037
3	Lithuania	409	1 463
4	Bulgaria	423	1 762
5	Finland	1 966	7 624
6	Spain	7 307	37 245
7	Poland	3 573	14 927
8	Portugal	2 129	6 105
9	Latvia	210	759
10	Italy	8 272	46 422
11	France	10 479	50 206
12	Belgium	1 949	8 532
13	Sweden	2 712	9 367
14	Ireland	1 291	5 430
15	Czech Republic	649	3 463
16	Croatia	222	890
17	Slovakia	501	1 512
18	Slovenia	66	722
19	Hungary	332	1 787
20	Netherlands	2 671	10 328
21	Austria	1 257	3 903
22	Romania	430	2 830
23	Denmark	648	1 804
24	United Kingdom	2 722	22 028
25	Germany	6 360	26 442
26	Luxembourg	104	406
27	Cyprus	55	109
28	Malta	11	34
	Multi-country operations	5 897	57 002
	Total	65 484	334 750

Tabel 3: Landen rangschikking op basis van EFSI investeringen per land, gedeeld door het corresponderende BNP (Bron BNP 2017 data: Eurostat).

	Country	EFSI financing approved by the EIB Group (euro million)	Set to trigger investment of (euro million)	GDP (million euro)
1	Greece	2 674	10 611	177 735
2	Portugal	2 129	6 105	193 072
3	Lithuania	409	1 463	43 857
4	Finland	1 966	7 624	223 843
5	Bulgaria	423	1 762	50 430
6	Latvia	210	759	26 857
7	Poland	3 573	14 927	465 605
8	Estonia	165	1 037	23 002
9	Spain	7 307	37 245	1 163 662
10	Slovakia	501	1 512	84 985
11	Sweden	2 712	9 367	477 383
12	Italy	8 272	46 422	1 716 935
13	France	10 479	50 206	2 291 705
14	Croatia	222	890	48 990
15	Belgium	1 949	8 532	437 204
16	Ireland	1 291	5 430	294 110
17	Netherlands	2 671	10 328	737 048
18	Austria	1 257	3 903	369 686
19	Czech Republic	649	3 463	191 643
20	Cyprus	55	109	19 214
21	Hungary	332	1 787	123 495
22	Romania	430	1 804	187 940
23	Denmark	648	2 830	288 981
24	Germany	6 360	26 442	3 277 340
25	Luxembourg	104	406	55 378
26	Slovenia	66	722	43 278
27	United Kingdom	2 722	22 028	2 327 730
28	Malta	11	34	11 126
	Multi-country operation	5 897	57 002	
	Total	65 484	334 750	

4. Evaluatie van EFSI en positie t.a.v. InvestEU

a) EU overzicht

In juni 2018 publiceerde de Commissie een interne evaluatie van EFSI¹³. Daarin wordt geconcludeerd dat de EU-garantie een efficiënt middel is om het volume van riskantere activiteiten voor de EIB te vergroten en bovendien minder begrotingsmiddelen gebruikt dan Europese subsidieprogramma's. Nog volgens de Commissie is EFSI goed op weg om de vooropgestelde 500 miljard aan gekatalyseerde investeringen door EFSI, te behalen (zie ook Figuur 1).

b) Elementen ter evaluatie van EFSI in Vlaanderen

Het totaal aan EFSI middelen die naar Vlaanderen zijn gevloeid (status eind juli 2018), is als volgt samen te vatten:

- 1) **Ca. 80 miljoen euro kredieten** via EIB in het kader van **O&O activiteiten** voor bedrijven met vestiging in Vlaanderen
- 2) Het totaal aan EFSI kredietverschaffing aan **Belgische off-shore windparken** wordt ingeschat op 1 miljard euro. Het gedeelte hiervan dat de Vlaamse economie toekomt wordt ingeschat op ca. **340 miljoen euro**.
- 3) Verwacht wordt dat een **ca. 50 miljoen euro** door de **meerlandige EFSI investeringen** via EIB naar Vlaanderen zullen vloeien.
- 4) Vlaanderen kan mee genieten van de **garantie overeenkomsten** van EIF met Belgische banken en via PMV, waarvoor EIF **150 miljoen euro** reserves aanlegt met EFSI middelen.
- 5) EIF via haar **fund-of-fund** activiteit investeert naar inschatting **60 miljoen euro** in 2 investeringsstructuren in Vlaanderen.

Hiermee wordt het totaal van EFSI middelen dat Vlaanderen toekomt ingeschat op **680 miljoen euro**.

Het bedrag aan EFSI middelen dat volgens de rapportering van de Europese Commissie aan België is toegekend, is 1.949 miljoen euro (status 31/07/2018, (cfr. Tabel 2). Gezien ca. 580 miljoen euro van de off-shore windpark investeringen terug buiten België vloeien, wordt het netto bedrag aan Belgische EFSI middelen eerder geraamd op 1.370 miljoen euro. De EFSI middelen die aan Vlaanderen toekomen komen neer op 50% van de ingeschatte netto EFSI middelen die aan België zijn toegekend, of 1,0% van alle EFSI middelen die op eind juli 2018 EU-wijd zijn toegekend. Een eventuele retour naar Vlaanderen of België van de 5,9 miljard euro aan meerlandige projecten wordt hierbij niet in rekening gebracht.

¹³ Zie <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018SC0316&from=EN>

c) Conclusies van de EFSI evaluatie voor Vlaanderen

Uit deze evaluatie van EFSI in Vlaanderen komen de volgende conclusies:

- De rapportering van de EIB Groep omtrent EFSI blijkt onvoldoende detail te bevatten die toelaat om de toekenning van EFSI middelen aan Vlaanderen op een directe manier te evalueren. De evaluatie van de EFSI middelen toegekend aan Vlaanderen is enkel mogelijk geweest via intensief contact tussen PMV en EIB. Als eerste conclusie wordt gesteld dat er nood is aan meer transparantie qua toekenning van EFSI middelen op deelstaatniveau – zeker in het geval van België. In dit kader is het ook wenselijk dat Vlaanderen en de EIB Groep op regelmatige tijdstippen direct in contact treden.
- De EFSI middelen die naar Vlaanderen vloeien zijn relatief bescheiden ten opzichte van de middelen die binnen de EU besteed zijn. PMV zal als centraal aanspreekpunt voor EFSI in Vlaanderen, mee evalueren hoe de terugvloeit naar Vlaanderen kan verhoogd worden, en dit ook in de context van de waarschijnlijke uitrol van Invest-EU als vervolg op EFSI vanaf 2021. Op 6 juni 2018 heeft de Commissie haar voorstel voor de opvolger van het plan-Juncker voor het volgende meerjarig financieel kader gepresenteerd: het InvestEU-programma. De positie van de Vlaamse Regering ten opzichte van InvestEU wordt samen met de andere voorstellen van de Europese Commissie voor het volgende Meerjarig Financieel Kader spoedig door de Vlaamse Regering bepaald.

Volgende punten die bij de EFSI 2.0 onderhandelingen door Vlaanderen werden aangevoerd lijken alvast relevant te blijven voor InvestEU:

- Het belang van additionaliteit. De invulling van additionaliteit kan verschillen per regio/deelstaat binnen Europa afhankelijk van de specifieke financieringsnoden voor elke regio/deelstaat onderling. De Vlaamse Regering wil de regiospecificiteit graag scherper gesteld zien.
- Een focus op grensoverschrijdende vervoers-, energie- en digitale projecten.

Geert BOURGEOIS

Minister-president van de Vlaamse Regering,
Minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

Philippe MUYTERS

Minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport